

ĐỀ THI CUỐI HỌC KÌ 1 – ĐỀ 2**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 10****BỘ SÁCH: KẾT NỐI TRI THỨC****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU (6.0 điểm)****Đọc đoạn trích sau:****CHIỀU HỒM NHỚ NHÀ**

Chiều trời bảng lảng bóng hoàng hôn,
Tiếng ốc xa đưa lẩn trống đồn.
Gác mái, ngư ông về viễn phố,
Gõ sừng, mục tử lại cô thôn.
Ngàn mai gió cuốn chim bay mỏi,
Dặm liễu sương sa khách bước dồn.
Kẻ chốn trang đài, người lữ thứ,
Lấy ai mà kẻ nổi hàn ôn?

(Bà Huyện Thanh Quan)

Khoanh tròn vào đáp án đúng:**Câu 1.** Bài thơ được viết theo thể thơ nào?

- A. Thất ngôn
- B. Bảy chữ
- C. Thất ngôn bát cú
- D. Thất ngôn tứ tuyệt

Câu 2. Đâu **không phải** là từ Hán Việt được sử dụng trong bài thơ?

- A. Lảng bãng
- B. Hoàng hôn
- C. Ngư ông
- D. Gió cuốn

Câu 3. Từ “cô thôn” trong câu “Gỗ sùng, mục tử lại cô thôn” có nghĩa là:

- A. Người con gái ở vùng quê
- B. Vùng quê hẻo lánh
- C. Người con gái cô đơn
- D. Người chăn trâu ở vùng quê hẻo lánh.

Câu 4. Tâm trạng của nhân vật trữ tình trong bài thơ là gì?

- A. Vui mừng, phấn khởi
- B. Xót xa, sầu tủi
- C. Buồn, ngậm ngùi
- D. Cả ba phương án trên

Câu 5. Nội dung của bài thơ là gì?

- A. Tâm trạng buồn lê thê, một niềm sầu thương tê tái của người lữ khách đi xa nhớ nhà, nhớ quê hương da diết.
- B. Tâm trạng hân hoan, vui sướng khi nhớ về quê nhà
- C. Nhớ tiếc một thời vàng son của Thăng Long cũng là trở về cội nguồn của dân tộc, tự hào về sức sống và nền văn hiến Đại Việt
- D. Hoài niệm về những tàn dư thừa trước

Câu 6. Nhận định nào sau đây đúng nhất về thơ của Bà Huyện Thanh Quan?

- A. Trang nhã, đậm chất bác học và thấm đẫm niềm hoài cổ.
- B. Trẻ trung, mạnh mẽ đầy hơi thở dân gian.
- C. Ngôn ngữ bình dị, gần với lời ăn tiếng nói hàng ngày.
- D. Trang nhã, đậm chất bác học.

Câu 7. Em có nhận xét gì về nghệ thuật đặc sắc của bài thơ *Chiều hôm nhớ nhà*?

- A. Kết cấu bài thơ phù hợp với tâm trạng chủ thể trữ tình
- B. Thủ pháp nghệ thuật phóng đại được sử dụng hiệu quả
- C. Lời thơ trang nhã, sử dụng nhiều từ Hán Việt, giọng thơ man mác, hoài cổ
- D. Ngôn ngữ thơ Nôm bình dị, hình ảnh gợi cảm, giàu màu sắc, nghệ thuật tả cảnh ngụ tình đặc sắc

Câu 8. Căn cứ vào nội dung bài thơ cho thấy rõ nhất điều gì ở nhân vật trữ tình?

- A. Lòng tự trọng
- B. Yêu nhà, yêu quê hương
- C. Sự hoài cổ
- D. Khát khao tình yêu mãnh liệt.

Câu 9. Nêu tác dụng của biện pháp tu từ đảo ngữ trong các câu thơ sau:

*Gác mái, ngư ông về viễn phố,
Gõ sừng, mục tử lại cô thôn.*

Câu 10. Từ nội dung của bài thơ, em hãy nêu rõ vai trò của quê hương đối với mỗi người. (Trả lời khoảng 5-7 dòng)

Phần II. Viết (4,0 điểm)

Viết bài văn phân tích bài thơ *Chiều hôm nhớ nhà* của Bà Huyện Thanh Quan

-----Hết-----

- Học sinh không được sử dụng tài liệu.
- Giám thị không giải thích gì thêm.

Đáp án đề 2**Phần I. ĐỌC HIỂU**

Câu 1 (0.5đ)	Câu 2 (0.5đ)	Câu 3 (0.5đ)	Câu 4 (0.5đ)	Câu 5 (0.5đ)	Câu 6 (0.5đ)	Câu 7 (0.5đ)	Câu 8 (0.5đ)
C	D	B	C	A	A	C	B

Câu 1 (0.5 điểm)

Bài thơ được viết theo thể thơ nào?

- A. Thất ngôn
- B. Bảy chữ
- C. Thất ngôn bát cú
- D. Thất ngôn tứ tuyệt

Phương pháp:

Đọc kỹ đoạn trích

Xác định thể thơ

Lời giải chi tiết:

Bài thơ được viết theo thể thơ: Thất ngôn bát cú

→ Đáp án: C

Câu 2 (0.5 điểm)

Đâu **không phải** là từ Hán Việt được sử dụng trong bài thơ?

- A. Lãng bãng
- B. Hoàng hôn
- C. Ngư ông
- D. Gió cuốn

Phương pháp:

Đọc kỹ văn bản

Xác định các từ Hán Việt có trong bài thơ

Lời giải chi tiết:

Từ **không phải** là từ Hán Việt là: Gió cuốn

→ Đáp án: D

Câu 3 (0.5 điểm)

Từ “cô thôn” trong câu “Gỗ sừng, mục tử lại cô thôn” có nghĩa là:

- A. Người con gái ở vùng quê
- B. Vùng quê hẻo lánh
- C. Người con gái cô đơn
- D. Người chăn trâu ở vùng quê hẻo lánh.

Phương pháp:

Đọc kỹ văn bản

Giải nghĩa của từ

Lời giải chi tiết:

Từ “cô thôn” trong câu “Gỗ sừng, mục tử lại cô thôn” có nghĩa là: Vùng quê hẻo lánh.

→ Đáp án: B

Câu 4 (0.5 điểm)

Tâm trạng của nhân vật trữ tình trong bài thơ là gì?

- A. Vui mừng, phấn khởi
- B. Xót xa, sầu tủi
- C. Buồn, ngậm ngùi
- D. Cả ba phương án trên

Phương pháp:

Đọc kỹ văn bản

Xác định tâm trạng của nhân vật trữ tình

Lời giải chi tiết:

Tâm trạng của nhân vật trữ tình trong bài thơ là: Buồn, ngậm ngùi

→ Đáp án: C

Câu 5 (0.5 điểm)

Nội dung của bài thơ là gì?

- A. Tâm trạng buồn lê thê, một niềm sầu thương tê tái của người lữ khách đi xa nhớ nhà, nhớ quê hương da diết.
- B. Tâm trạng hân hoan, vui sướng khi nhớ về quê nhà
- C. Nhớ tiếc một thời vàng son của Thăng Long cũng là trở về cội nguồn của dân tộc, tự hào về sức sống và nền văn hiến Đại Việt
- D. Hoài niệm về những tàn dư thừa trước

Phương pháp:

Đọc kỹ văn bản

Xác định nội dung chính

Lời giải chi tiết:

Nội dung của bài thơ là: Tâm trạng buồn lê thê, một niềm sầu thương tê tái của người lữ khách đi xa nhớ nhà, nhớ quê hương da diết.

→ Đáp án: A

Câu 6 (0.5 điểm)

Nhận định nào sau đây đúng nhất về thơ của Bà Huyện Thanh Quan?

- A. Trang nhã, đậm chất bác học và thâm đẫm niềm hoài cổ.
- B. Trẻ trung, mạnh mẽ đầy hơi thở dân gian.
- C. Ngôn ngữ bình dị, gần với lời ăn tiếng nói hàng ngày.
- D. Trang nhã, đậm chất bác học.

Phương pháp:

Đọc kỹ văn bản

Vận dụng kiến thức của bản thân để trả lời.

Lời giải chi tiết:

Nhận định đúng nhất về thơ của Bà Huyện Thanh Quan: Trang nhã, đậm chất bác học và thâm đẫm niềm hoài cổ.

→ Đáp án: A

Câu 7 (0.5 điểm)

Em có nhận xét gì về nghệ thuật đặc sắc của bài thơ *Chiều hôm nhớ nhà*?

- A. Kết cấu bài thơ phù hợp với tâm trạng chủ thể trữ tình
- B. Thủ pháp nghệ thuật phóng đại được sử dụng hiệu quả
- C. Lời thơ trang nhã, sử dụng nhiều từ Hán Việt, giọng thơ man mác, hoài cổ
- D. Ngôn ngữ thơ Nôm bình dị, hình ảnh gợi cảm, giàu màu sắc, nghệ thuật tả cảnh ngụ tình đặc sắc.

Phương pháp:

Đọc kỹ văn bản

Rút ra bài học có ý nghĩa

Lời giải chi tiết:

Nghệ thuật đặc sắc của bài thơ *Chiều hôm nhớ nhà*: Lời thơ trang nhã, sử dụng nhiều từ Hán Việt, giọng thơ man mác, hoài cổ.

→ Đáp án: A

Câu 8 (0.5 điểm)

Căn cứ vào nội dung bài thơ cho thấy rõ nhất điều gì ở nhân vật trữ tình?

- A. Lòng tự trọng
- B. Yêu nhà, yêu quê hương
- C. Sự hoài cổ
- D. Khát khao tình yêu mãnh liệt.

Phương pháp:

Đọc kỹ văn bản

Vận dụng cách hiểu của bản thân để trả lời câu hỏi.

Lời giải chi tiết:

Căn cứ vào nội dung bài thơ cho thấy nhân vật trữ tình là người yêu nhà, yêu quê hương.

→ Đáp án: B

Câu 9 (1.0 điểm)

Nêu tác dụng của biện pháp tu từ đảo ngữ trong các câu thơ sau:

Gác mái, ngư ông về viễn phố,
Gõ sừng, mục tử lại cô thôn.

Phương pháp:

Đọc kỹ văn bản

Vận dụng kiến thức của bản thân để trả lời câu hỏi

Lời giải chi tiết:

- HS chỉ rõ và nêu được tác dụng của biện pháp tu từ đảo ngữ.

- Đảo ngữ: Gác mái – ngư ông, Gõ sừng – mục tử.

- Tác dụng:

+ Động từ "gác mái" biểu đạt một tâm thế nhàn của ngư ông đang sống ở miền quê, đã thoát vòng danh lợi. Đảo vị ngữ "Gác mái" càng nhấn mạnh sự nghỉ ngơi thư thái của ngư ông.

+ "Gõ sừng" cũng được đảo ra phía trước để nhấn mạnh cử động của mục tử (người chăn trâu) nhưng là cử động trở về, nghỉ ngơi.

→ Tóm lại, hai câu thực đã thể hiện một cách tài hoa chủ đề "chiều hôm nhớ nhà", tạo nên không khí tĩnh lặng, cảnh chiều thêm tĩnh mịch và ẩn chứa một nỗi niềm man mác, băng khuâng của lòng người.

Câu 10 (1.0 điểm)

Từ nội dung của bài thơ, em hãy nêu rõ vai trò của quê hương đối với mỗi người. (Trả lời khoảng 5-7 dòng)

Phương pháp:

Đọc kỹ văn bản

Vận dụng kiến thức của bản thân để trả lời câu hỏi.

Lời giải chi tiết:

- HS nêu vai trò của quê hương đối với mỗi người.

- Yêu cầu hình thức: Viết thành đoạn văn, đủ số câu, không xuống dòng.

Gợi ý:

- Quê hương chính là nơi chôn nhau cắt rốn của ta, là nơi nuôi ta lớn lên với biết bao kỉ niệm chẳng thể phai nhòa.

- Quê hương dạy ta biết lớn khôn và trưởng thành . Quê hương cho ta những năm tháng tuổi thơ tuyệt vời mà suốt hành trình trưởng thành ta không bao giờ tìm lại được.

- Quê hương ấy, những con người quen thuộc ấy sẽ theo dấu chân ta trên suốt quãng đời của mình ...

PHẦN II – LÀM VĂN (4 điểm)

Câu 1 (4 điểm):

Viết bài văn phân tích bài thơ *Chiều hôm nhớ nhà* của Bà Huyện Thanh Quan

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Dựa vào kiến thức và kỹ năng đã học để thực hiện bài văn

Lời giải chi tiết:

Viết bài văn phân tích bài thơ *Chiều hôm nhớ nhà* của Bà Huyện Thanh Quan

Phần chính	Điểm	Nội dung cụ thể
Mở bài	0,5	- Giới thiệu khái quát về Bà Huyện Thanh Quan. - Giới thiệu khái quát về bài thơ <i>Chiều hôm nhớ nhà</i> .
Thân bài	2,5	Nội dung: - Ở bài thơ, ta bắt gặp một quang cảnh buồn, hoang vắng, cô tịch. Đó là cảnh buổi hoàng hôn tím sẫm, cái khoảng không gian và thời gian buồn, gợi nhớ nhất trong một ngày. - Xuất hiện hình ảnh con người nhưng chỉ thoáng bóng thôi, và quang cảnh chỉ có thế. Đó là những người dân lao động nghèo, vất vả làm ăn, sinh hoạt của họ thật tẻ nhạt, thiếu sinh động.

		<ul style="list-style-type: none"> - Bà luôn hoài cổ để chối bỏ thực tại và bày tỏ sự chán ghét thực tại. Đó là nỗi nhớ nước, nhớ nhà bà luôn giấu kín trong lòng. - Trước cảnh, bà bộc lộ được niềm tâm sự của mình, một tâm sự hoài cổ, đầy nuối tiếc, muốn níu giữ những kỉ niệm xa xưa. <p>Nghệ thuật:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bài thơ đã đạt đến sự chuẩn mực trong việc sử dụng thể thơ Đường luật. - Nghệ thuật tả cảnh ngụ tình được sử dụng tài năng và đem đến hiệu quả nghệ thuật to lớn. - Nghệ thuật đảo ngữ, chơi chữ cùng việc sử dụng các từ láy.
Kết bài	0,5	- Khẳng định lại vấn đề
Yêu cầu khác	0,5	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận</i> - Diễn đạt rõ ràng, gãy gọn, có yếu tố biểu cảm. Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt. - Sử dụng từ ngữ, câu văn có sự liên kết các luận điểm, giữa bằng chứng và lí lẽ đảm bảo sự mạch lạc.